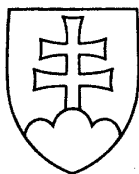

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VIII. volebné obdobie

Číslo: CRD-1833/2022

1635

UZNESENIE NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 27. septembra 2022

k pracovnej definícii protirómskeho rasizmu vypracovanej Medzinárodnou alianciou pre pripomínanie holokaustu (IHRA) a prijatej jej členskými štátmi (vrátane Slovenskej republiky) dňa 8. októbra 2020 (tlač 1130)

Národná rada Slovenskej republiky

A. berie na vedomie

pracovnú definíciu protirómskeho rasizmu vypracovanú Medzinárodnou alianciou pre pripomínanie holokaustu (IHRA) a prijatú jej členskými štátmi (vrátane Slovenskej republiky) dňa 8. októbra 2020 na zasadnutí vedúcich delegácií IHRA,

uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. septembra 2020 o vykonávaní vnútroštátnych stratégií integrácie Rómov: boj proti negatívnym postojom voči ľuďom rómskeho pôvodu v Európe (P9_TA(2020)0229), ktoré konštatuje, že Rómovia sú vystavení pretrvávajúcemu protirómskemu zmýšľaniu – osobitnej forme rasizmu a súčasne vyzýva členské štáty, aby oficiálne uznali protirómske zmýšľanie za osobitnú formu rasizmu voči Rómom,

odporúčanie Rady z 12. marca 2021 o rovnosti, začleňovaní a účasti Rómov (Ú. v. EÚ C 93, 19.3.2021), ktoré protirómske zmýšľanie definuje ako osobitnú formu rasizmu voči Rómom,

rezolúciu Valného zhromaždenia OSN zo dňa 23. septembra 2021 Zjednotení proti rasizmu, rasovej diskriminácii, xenofóbii a súvisiacej intolerancii (A/RES/76/1), ktorá uznáva nárast diskriminácie, nenávisťných prejavov, stigmatizácie, rasizmu, systémového rasizmu, stereotypov, rasového profilovania, násillia, xenofóbie a intolerancie, a to osobne aj online, namierených okrem iného proti Rómom;

B. vyslovuje súhlas

- s pracovnou definíciou protirómskeho rasizmu vypracovanou Medzinárodnou alianciou pre pripomínanie holokaustu (IHRA), a to v takomto znení:

„Protirómsky rasizmus je prejavom individuálnych prejavov a činov, ako aj inštitucionálnych politík a praktík marginalizácie, vylúčenia, fyzického násillia, znevažovania a devalvácie rómskych kultúr a životného štýlu a nenávistných prejavov zameraných na Rómov, ako aj na iných jednotlivcov a skupiny, ktoré boli vnímané, stigmatizované alebo prenasledované počas nacistickej éry a aj v súčasnosti ako "Rómovia". To vedie k zaobchádzaniu s Rómami ako s údajnou cudzou skupinou a spája ich so sériou pejoratívnych stereotypov a skreslených obrazov, ktoré predstavujú špecifickú formu rasizmu.“.

- s usmernením IHRA pre definíciu protirómskeho rasizmu, v rámci ktorého sa uznávajú nasledujúce skutočnosti:

„Protirómsky rasizmus existuje už stáročia. Bol základným prvkom politiky prenasledovania a vyhladzovania Rómov, ako ju vykonávalo nacistické Nemecko a tí fašistickí a extrémne nacionalistickí partneri a ďalší kolaboranti, ktorí sa na týchto zločinoch podieľali.

Protirómsky rasizmus sa nezačal ani neskončil nacistickou érou, ale naďalej je ústredným prvkom zločinov páchaných proti Rómom. Napriek dôležitej práci, ktorú vykonali Organizácia Spojených národov, Európska únia, Rada Európy, Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a ďalšie medzinárodné orgány, stereotypy a predsudky o Rómoch neboli dostatočne delegitimizované alebo zdiskreditované, takže naďalej pretrvávajú a môžu byť do značnej miery použité bez ohrozenia.

Protirómsky rasizmus je mnohostranný fenomén, ktorý má širokú spoločenskú a politickú akceptáciu. Predstavuje kritickú prekážku začlenenia Rómov do širšej spoločnosti a pôsobí tak, aby bránil Rómom využívať rovnaké práva, príležitosti a zárobkovú sociálno-ekonomickú účasť.“;

C. konštatuje,

že v súvislosti s pracovnou definíciou protirómskeho rasizmu vypracovanou Medzinárodnou alianciou pre pripomínanie holokaustu (IHRA) sa v rámci definície uvádzajú aj niektoré demonštratívne a deklaratórne príklady prejavov protirómskeho rasizmu nasledovne: „Súčasný prejav protirómskeho rasizmu by preto mohli, berúc do úvahy celkový kontext, zahŕňať:

1. skresľovanie alebo popieranie prenasledovania Rómov alebo genocídy Rómov,
2. glorifikáciu, adoráciu genocídy Rómov,
3. podnecovanie, ospravedlňovanie a páchanie násillia voči rómskym komunitám, ich majetku a jednotlivým Rómom,
4. nútené a násilné sterilizácie, ako aj iné fyzicky a psychicky zneužívajúce zaobchádzanie s Rómami,
5. udržiavanie a potvrdzovanie diskriminačných stereotypov o Rómoch a proti nim,
6. obviňovanie Rómov, s použitím nenávistných prejavov, zo skutočných alebo vnímaných sociálnych, politických, kultúrnych, ekonomických a verejných zdravotných problémov,
7. stereotypizáciu Rómov ako osoby, ktoré sa dopúšťajú kriminálneho správania,
8. použitie termínu "cigán" ako nadávka,
9. schvaľovanie alebo podpora vylučujúcich mechanizmov namierených proti Rómom na základe rasovo diskriminačných predpokladov, ako je vylúčenie z bežných škôl a inštitucionálne postupy alebo politiky, ktoré vedú k segregácii rómskych komunit,

10. prijímanie politík bez právneho základu alebo stanovenie podmienok, ktoré umožňujú svojvoľné alebo diskriminačné vysídľovanie rómskych komunít a jednotlivcov,
11. vyvodzovanie kolektívnej zodpovednosti za skutočné alebo domnelé činy jednotlivých členov rómskych komunít,
12. šírenie nenávisťných prejavov voči rómskym komunitám v akejkoľvek forme, napríklad v médiách, zahŕňajúc internet a sociálne siete,

ale nie sú obmedzené len na tieto prejavy.“;

D. odporúča

vláde Slovenskej republiky, aby

- vykonala analýzu právneho poriadku Slovenskej republiky a v prípade potreby pripravila legislatívne návrhy príslušných právnych predpisov tak, aby v činnosti a pri rozhodovaní orgánov verejnej moci Slovenskej republiky bola rešpektovaná uvedená definícia,

- aktívne prispievala k zaisteniu bezpečnosti svojich rómskych občanov prostredníctvom dôkladnej a štruktúrovanej konzultácie a dialógu s organizáciami občianskej spoločnosti a príslušnými verejnými inštitúciami bojujúcimi proti všetkým formám diskriminácie,

- sa podieľala na úsilí Národnej rady Slovenskej republiky pri kultivovaní diskusie vo verejnom priestore, ktoré za každých okolností bude odsudzovať protirómske a nenávisťné vyjadrenia i prejavy a bude prinášať racionálne protiargumenty.

Boris K o l l á r v. r.
predseda
Národnej rady Slovenskej republiky

Overovatelia:

Peter D o b e š v. r.

Jana V a ľ o v á v. r.